

משטרת ישראל
נהלי אגף התנועה

-בלמ"ס-

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

מספר: 02.233.15	תת-פרק: תאונות דרכים	פרק: תנועה

נהלי את"ן

שם: אופן הטיפול בתפוס מתאונת דרכים

תאריך פרסום: 16/01/2024
תאריך תחילה: 16/01/2024
תאריך ביטול:
נוסח: 2

תוכן עניינים

1. כללי
 2. הגדרות
 3. הבסיס החוקי ונהלים רלוונטיים
 4. דגשים
 5. פירוט השיטה
 6. טיפול הבוחן בתפוסים השונים
 7. טיפול הממונה על רישום ואחסון של תפוס
 8. בדיקת תפוס על ידי רמ"ד ת"ד במחלקת התנועה
 9. העברת תפוס לגוף חוץ משטרת
- נספחים

1. כללי

מטרת הנוהל היא להסדיר את אופן הטפול בתפוסים מתאונות דרכים בשלבים השונים: תפיסה, טיפול, אריזה, קליטה ומשלוח למעבדות המחלקה לזיהוי פלילי ומחלקת התנועה, כל זאת על מנת להבטיח בדיקה יעילה ותכליתית של התפוסים.

2. הגדרות (בנוהל זה)

א. **בדיקת מעבדה** – בדיקה של חפץ במעבדה, כהגדרתה בפקודת המטא"ר 14.01.45, לצורך ביצוע פעולות אלה:

- 1) קשירת החפץ למעשה עבירה, למקום עשיית עבירה או לנפגע ממעשה עבירה;
- 2) קשירת אדם לעשיית עבירה בחפץ או במקום שבו נמצא החפץ;
- 3) גילוי ראיות הנמצאות בחפץ והקושרות אדם לעשיית עבירה;
- 4) זיהוי של אדם או של רקמת אדם;
- 5) זיהוי סוג החפץ, הרכבו או תכונותיו.

ב. **בוחן תנועה** – בוגר קורס בוחני תנועה של משטרת ישראל, שראש מחלקת התנועה הסמיכו לתפקיד זה (להלן: "בוחן").

ג. **הממונה על רישום ואחסון של תפוס** – אחד מאלה לפי העניין:

- 1) תפוס העשוי לשמש ראיה - ראש משרד הרישום;
- 2) תפוס שאינו עשוי לשמש ראיה - ראש משרד הסיוור.

ד. **הקצין הממונה על החקירה** - ראש מחלק תאונות דרכים או מי מטעמו, או קצין בוחנים מחוזי.

ה. **חפץ** - לרבות כל אלה: בעל חיים; זכות מקרקעין או זכות כספית; חומר מחשב; תעודה או מסמך; ולמעט גופת אדם או חלקי גופת אדם.

ו. **טופס לוואי למוצגים** – טופס הממלא ונשלח על ידי היחידה החוקרת. הטופס מכיל את כל אלה: פרטי היחידה, פרטי החוקר, מהות הבקשה ממז"פ. הטופס מופק באמצעות מערכת הפל"א למעט במקרים של יחידות חוץ משטרתיות.

ז. **מרשם התפוסים** - מערכת המידע הממוחשבת שבאמצעותה מנהלת משטרת ישראל את הרישום של תפוסים והמעקב אחר הטיפול בהם.

ח. **משרד המוצגים של מז"פ** – משרדי המוצגים במז"פ מטא"ר במעבדת קנבוס במרלוג"ג שאחראים על קליטת התפוסים המגיעים אליהם, ניתובם, והחזרתם בתום בדיקה.

ט. **סילוק של תפוס** - אחת מן הפעולות האלה:

- 1) מסירת התפוס לאדם שממנו הוא נתפס או לאדם אחר שבית המשפט הורה למוסרו לו.
- 2) חילוט התפוס.

י. **ק' בוחנים מחוזי** - ק' הבוחנים במחוז שבאזורו אירעה התאונה, לרבות רמ"ח חקירות את"ן במחוז ת"א.

יא. **שרשרת תפוס** – תיעוד כל תהליך העברת התפוס במהלך הטיפול בו.

יב. **תפוס** – חפץ ששוטר תפס בהתאם לסמכותו כקבוע בפקודת המטא"ר 14.01.45

3. הבסיס החוקי ונהלים רלוונטיים

א. **חוק המחשבים, התשנ"ה** – 1995

ב. **פקודת המטה הארצי 14.01.45** - תפיסה חפצים הקשורים לעבירה והטיפול בהם.

ג. סעיף 32 (א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) - סמכות לתפוס חפצים.

ד. סעיף 33 לפקודת סדר דין פלילי (מעצר וחיפוש) - שמירת תפוס.

ה. סעיף 35 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) - החזרת תפוס.

ו. סעיף 37 לפסד"פ – חפץ שלא הוגש כראיה.

ז. נוהל אח"ס/מז"פ מס' 370.65.17 - טיפול במוצגים.

4. דגשים

א. מצא הבוחן הממונה על החקירה, צורך לשלוח תפוס מתאונת דרכים לבדיקת מעבדה, יקבל אישור לכך מהקצין הממונה על החקירה.

ב. אם התפוס הוא חלק או מכלול של רכב, הקצין הממונה על החקירה יבקש אישור והנחיות (בדוא"ל) מרמ"ד ת"ד במחלקת התנועה.

ג. תהליכי עבודה הקשורים בתפיסה, שינוע וטיפול בתפוסים יהיו בהתאם לפקודת המטא"ר 14.01.45 ונוהל אח"ס מס' 370.65.17

5. פירוט השיטה

א. רישום ואחסון של תפוס

1) מיד עם קבלת התפוס או מוקדם ככל האפשר ובתוך שני ימי עבודה, יעשה הממונה על רישום ואחסון התפוס את הפעולות האלה, ככל שהן אפשריות באותו התפוס:

א) יזהה את התפוס על פי הסימון הראשוני ועל פי התיעוד בדוח חיפוש או בדוח התפיסה.

ב) ירשום את פרטי התפוס במרשם התפוסים של משטרת ישראל- תיאור מפורט של התפוס (תוך ציון הכמות או המספר – לפי העניין), פרטי הסימון של התפוס, סימני היכר מיוחדים של התפוס, מספר זיהוי שהוטבע ע"י היצרן או הבעלים, תאריך ושעת התפיסה, מקום התפיסה, נסיבות התפיסה ועילת התפיסה, פרטי זהותו של התופס (מס' אישי, דרגה, שם פרטי ושם משפחה), פרטים מיוחדים שעלו בבדיקה חיצונית של התפוס ובכלל זה פגמים חיצוניים שנמצאו בו. בתפוס המופעל בחשמל – דיווח על תוצאות הניסיון להפעילו.

ג) יסמן את התפוס בסימון שניתן לו במרשם התפוסים.

ד) יאחסן את התפוס אחסון המתאים לו על פי סוגו, ערכו ותכונותיו – כקבוע בנוהלי אח"ס או בנוהלי אג"ס, לפי העניין.

ה) יארגן את מקום האחסון באופן שיאפשר גישה נוחה ומהירה אל התפוס.

ב. אריזה ומשלוח תפוס

1) הממונה על רישום ואחסון של תפוס יארוז את התפוס באריזה המתאימה לו על פי סוגו, כקבוע בנהלי אח"ס.

2) תפוסים פגיעים או מסוכנים יארוזו באריזות ייעודיות.

3) בכל מקרה של ספק לגבי כמות הדגימה או אופן האריזה, יש להיוועץ עם המעבדה המתאימה במז"פ.

4) התפוס יועבר באמצעות הדואר המשטרתי, למעט במקרים דחופים או כשיש חשש שהעברתו בדואר אינה בטיחותית. במקרים אלו יועבר התפוס על ידי שליח.

5) יש להקפיד כי תפוסים שנתפסו בזירה ותפוסים שנתפסו מחשוד לא יבואו במגע זה עם זה ויש לארזם בניפרד.

- 6) לכל תפוס יצרף הבוחן 'טופס לוואי למוצגים' (יודפס מתיק החקירה במערכת פלא תנועה) באופן שלא יפגע, יקרע או ירטב, ע"י התפוס או בשעת המשלוח.
- 7) יש לארוז עבור כל מעבדה את התפוסים המועברים אליה. תפוסים המחייבים בדיקת שתי מעבדות או יותר יש לארוז בנפרד ולציין זאת באופן בולט במכתב הלוואי. המיון וההפניה למעבדות המתאימות יעשו במשרד התפוסים כמפורט בהמשך.

ג. בדיקת תפוס

בדיקות תפוסים מתאונות דרכים נעשית על פי רוב על ידי ארבעה גורמים שונים, לפי סוג התפוס והבדיקה כמפורט בטבלה:

הגורם המבצע	אחריות	סוג התפוסים והבדיקות
מעבדת סימנים וחומרים	מז"פ	נורות - פעולה או אי פעולה בעת התאונה צנרת בלמים - חתוכים וחבלות התאמת שברי זכוכית צבע מתכות ועקבות צמיגים השוואת סימני אריגים והטבעתם על חלקי רכב בדיקות חול וקרקע השוואה והתאמה של חלקי פלסטיק סימני זיהוי לכלי רכב, לרבות זיוף
מעבדה ביולוגית	מז"פ	זיהוי בדיקת דם ורקמות (עור וכד')
מדור ת"ד או בוחנים בעלי הכשרה	מת"ן	חלקי רכב ומכלליו: תקינות מערכות בלמים, הגה, מתלה, צמיגים, מושבים הערכת נזקים וליקויים ברכב מכשירי טכוגרף; צמיגים.
גורמי חוץ	מז"פ/מת"ן	בדיקות שאין אפשרות לבצען על ידי הגורמים לעיל.

6. טיפול הבוחן בתפוסים השונים

א. צמיגים

- על הבוחן לצרף 'טופס לוואי לבדיקת צמיג (נספח ב').
- ככלל אין לפרק צמיג שמיועד למשלוח מהחישוק. במקרים חריגים ומסיבות מיוחדות הדבר יעשה לאחר תיאום ואישור הקצין הממונה על החקירה.
- לפני ואחרי פירוק הצמיג מהרכב, יש לתעד ולצלם את מצבו, מיקומו ברכב ולסמנו באמצעות רישום על גבי הדופן החיצוני של הצמיג שיכלול את מספר הרישוי של הרכב ומיקום הצמיג ברכב (קדמי ימני/קדמי שמאלי/אחורי ימני/אחורי שמאלי, פנימי או חיצוני בצמד וכד'). בהקדם האפשרי הוא יירשם כתפוס.

4) במקרה של הפרדות הסוליה על הבוחן לחפש במקום התאונה, ולתפוס את חלקי הסוליה ולשלוח את החלקים יחד עם הצמיג.

5) הצמיג יועבר לבדיקת בוחן המוסמך למתן חו"ד כשל צמיג ביחידה או לידי מומחה מחוץ למשטרה בתאום מדור ת"ד באת"ן.

6) על הבוחן לתעד את תאריך ושעת פירוק הצמיג, מקום ונסיבות תפיסתו כתפוס, על גבי דוח תפיסת צמיג כמוצג' (נספח א').

ב. שבירי זכוכית - ייארוזו בשקיות פלסטיות סגורות היטב.

ג. בגדים - ייארוזו כל אחד בנפרד, בשקיות נייר סגורות היטב. בגדים שנשלחו לבדיקה ביולוגית. יש לטפל בהתאם לסעיף ז' להלן.

ד. איסוף שבבי צבע - יש להשתדל לאסוף שבבים גדולים ככל האפשר. השבבים ייארוזו בשקיות פלסטיק סגורות או בבקבוקונים. יש לציין מאיזה אזור ברכב הורדו השבבים ולהנציח אזורים אלו בתמונות.

ה. בדיקת נורות כלי רכב

1) כאשר עולה הצורך לבדיקת כשל נורה, על פי שיקול דעת הבוחן ובהתייעצות עם הממונה על יחידת הבוחנים, יש לתפוס נורה לצורך בדיקתה.

2) בעת תפיסת הנורה וכדי למנוע נזק בנורה יש להקפיד לעשות את כל אלה:

א) לשאוף לתפוס את הנורה עוד בזירת התאונה. פירוק הנורות והפנסים מהמכונית צריך להיעשות בזהירות ובעדינות.

ב) אין לבדוק את מצב מערכת התאורה של הרכב כאשר הנורות המיועדות לבדיקה מורכבות בה עדיין.

ג) לפני פירוק הנורות ולפני איסופן מהזירה, יש לצלם את הנורה/בית הנורה.

ד) להשתדל לשלוח לבדיקה במעבדה את הנורות כשהן מורכבות עדיין בפנסים שלהן.

ה) לסמן את כל הנורות בצורה ברורה ומדויקת ומיקומה של הנורה במכונית כולל ציון הפונקציה אותה מילאה כל נורה (נורת חזית ימנית, נורת בלם, נורת אור חנייה אחורית-שמאלית וכד.).

ו) יש לארוז את הפנסים והנורות בצורה שתמנע, ככל האפשר, נזק נוסף לפריטים עדינים אלה.

ו. עקבות צמיגים - יצולמו או יועתקו ביציקה על ידי טכנאי זיהוי של מז"פ שייקרא למקום.

ז. דגימות ביולוגיות - יש להשתדל שדגימות ביולוגיות (דם ורקמות) ייאספו על ידי חוקר זירה, אם אין הדבר אפשרי יש לנהוג כך:

1) התפוסים ייובשו על ידי השהייה בטמפרטורת חדר (לא על ידי חמום) לפני אריזתם.

2) התפוסים ייארוזו במעטפת נייר או נייר אריזה חדש.

3) בכל מקרה של ספק לגבי הדגימה, אופן האריזה או העברתה לבדיקה, יש להיוועץ עם המעבדה המתאימה במז"פ.

ח. כשל חלקי רכב

1) תפוסים שהם חלקי רכב יש לשלוח, ככל האפשר, מכלול שלם ולא רכיבים בודדים.

2) אם ניתן, יש לשלוח את החלקים שמשני צידי השבר. אם לא יש לתעד את אותו חלק שנשלח על ידי צילום.

3) כאשר לא נמצא המקור לכשל ברכב, יש להתייעץ עם מדור ת"ד לביצוע בדיקות נוספות.

7. טיפול הממונה על רישום ואחסון של תפוס

- א. ראש משרד התפוסים ביחידה החוקרת, יהיה אחראי לטפל בכל תפוס משלב התפיסה, שמירה, שינוע ועד סילוקו ;
- ב. יבטיח את שמירת שרשרת התפוס. כל העברת תפוס מהיחידה ואליה, תיעשה באמצעות תיעוד במערכת פלא תנועה ;
- ג. תהליכי העבודה הקשורים בטיפול בתפוסים ואחסונם, יהיו בהתאם לפקודות משטרת ישראל, הנחיות חטיבת החקירות והנחיות מז"פ, בתחום אריזת מוצגים והנחיות עבודה של משרד מוצגים מז"פ מטא"ר.

8. בדיקת תפוס על ידי רמ"ד ת"ד במחלקת התנועה

- א. החליט הקצין הממונה על החקירה, בתיאום עם רמ"ד ת"ד, להעביר תפוס לבדיקת רמ"ד ת"ד – תירשם העברת התפוס במערכת פל"א תנועה.
- ב. סיים רמ"ד ת"ד את הבדיקה, יעביר את התפוס בצירוף חוות דעת מטעמו אל הממונה על רישום ואחסון של תפוס ביחידה החוקרת.
- ג. מצא הקצין הממונה על היחידה החוקרת כי התפוס מחייב בדיקה על ידי מעבדה ממעבדות המחלקה לזיהוי פלילי, וגם בדיקה על ידי רמ"ד ת"ד במחלקת התנועה, או תוך כדי בדיקה במעבדה נמצא כי נדרשת בדיקה על ידי רמ"ד ת"ד, יתואמו סדרי הבדיקות ואופן הטיפול במוצג בין נציג המעבדה המטפל ורמ"ד ת"ד, כמקובל בתיקי מז"פ המשותפים למספר מעבדות.
- ד. מצא רמ"ד ת"ד תוך כדי בדיקת תפוס כי נדרשת עזרה ממעבדה של המחלקה לזיהוי פלילי, בציווד או בכוח אדם, יתאם עם ראש המעבדה הנוגעת בדבר את סדרי הבדיקה ואופן מתן חוות דעת.

9. העברת תפוס לגוף חוץ משטרה (ממשלתי, ציבורי או פרטי)

- א. נמצא על ידי ראש המעבדה לזיהוי פלילי, או רמ"ד ת"ד במחלקת התנועה, כי אין באפשרותם לערוך בדיקה מסוימת, יטופל הנושא באופן המפורט להלן :
- 1) במוצגים שהם חלקי רכב (צמיגים, בלמים, הגה וכד') יחליט ראש מדור ת"ד במחלקת התנועה על אופן הטפול.
- 2) במוצגים אחרים שאינם חלקי רכב, יחליט ראש המדור הנוגע בדבר במחלקה לזיהוי פלילי על אופן המשך הטיפול.

נספח א'

דוח תפיסת צמיג כמוצג

שרות בתנועה מציל חיים

אני _____ מ.א. _____ דרגה _____ שם + משפחה _____ יחידה _____ מספר התיק _____

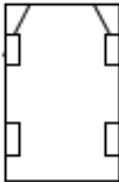
מאשר כי בתאריך _____ בשעה _____ במקום _____

תפסתי את המוצגים הבאים:

פרטי הרכב שממנו נתפסו הצמיגים: מספר הרכב: _____ סוג הרכב: _____
 תוצר: _____ שנת ייצור: _____

מיקום הצמיגים שנתפסו כמוצגים ברכב: קדמי ימני / קדמי שמאלי / אחורי ימני / אחורי שמאלי
 (הקף בעיגול ובהתאם). אחר _____

לחצי הניפוח בכל צמיגי הרכב: **מוצג הצמיגים - חם / קר, שעת הבדיקה -** _____

קדמי ימני: (psi/bar) _____		קדמי שמאלי: (psi/bar) _____
אחורי ימני: (psi/bar) _____		אחורי שמאלי: (psi/bar) _____

אחר (פרט מיקום הצמיג ולחצי האוויר שנמדדו) _____

מידות הצמיגים עפ"י רישיון הרכב: _____

מידות הצמיגים המורכבים בפועל על הרכב: _____

על גבי הצמיג רשמתי את הפרטים הבאים: _____
 תאריך התפיסה _____ מספר הרכב _____ מיקום המוצג ברכב _____

על גבי תג המוצג רשמתי את הפרטים הבאים: _____
 תאריך התפיסה _____ מספר הרכב _____ מיקום המוצג ברכב _____

שם תופס המוצג _____ היחידה החוקרת _____ מספר תיק החקירה _____

מונה הק"מ ברכב בעת תפיסת הצמיג: _____
 נסיבות התאונה: בתאריך _____ בשעה _____ במקום _____

חתימת הבוחן: _____

טופס לוואי לבדיקת צמיג

אני

מ.א. _____ דרגה _____ שם + משפחה _____ יחידה _____ מספר התיק _____

מבקש לבדוק את המוצג הבא:

נסיבות התאונה: בתאריך _____ בשעה _____ במקום _____

מקום היציאה לנסיעה: _____

האם נמצאו סימני צמיגים או חריצות אופן (ג/ט) על הכביש לפני או אחרי מקום האימפקט (אם כן, פרט):

האם כתוצאה מהתאונה נגרמו נזקים לרכב באזור שבו ממוקם הנלול:

פרטי _____

הרכב שממנו נתפסו הצמיגים: מספר הרכב: _____ סוג הרכב: _____

תוצר: _____ שנת ייצור: _____

מספר המוצג כפי שנרשם בכרטיסות המוצגים במשרד הרישום: _____

בעת התאונה היה הרכב בעומס: קל / בינוני / מלא: _____

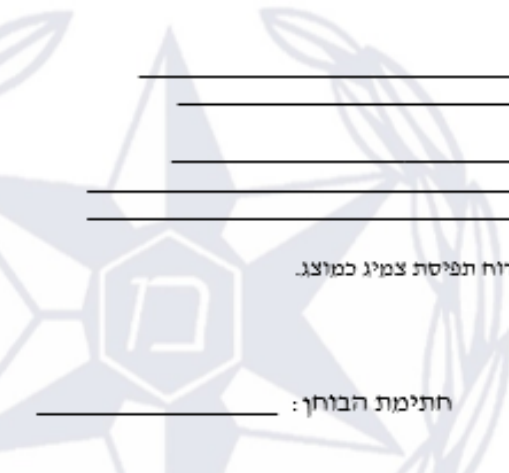
האם יש טענה על פיצוץ צמיג: כן / לא. _____

פעולות לבדיקת הצמיג שבוצעו ע"י הבוחן:

הערות מיוחדות: _____

מצב: צילום סקיצה / תרשים, צילום רישיון הרכב, צילום דוח תפיסת צמיג כמוצג.

חתימת הבוחן: _____

דו"ח תנועת מוצג

היחידה _____ מס' התיק: _____

תעודת עובד ציבור (סעיף 23 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א - 1971

אני החתום מטה: _____

מ.א. _____ שם _____ תפקיד _____ יחידה _____
מאשר כי בתאריך _____ בשעה _____, במקום _____
קיבלתי מאת: _____ צמיג של רכב שעליו תג מוצג
שמספרו: _____, מספר הרכב הרשום על תג המוצג: _____
המוצג נמסר לי לצורך העברתו לבדיקת מומחה / החזרתו מבדיקת מומחה.
בתאריך _____ בשעה _____, במקום _____,
מסרתי את המוצג לידי של המומחה / עובד משרד הרישום ביחידתי: _____.

שם פרטי - משפחה

אני מצהיר כי המוצג נשמר והוחזק על ידי מבלי שבוצעה בו כל פעולה שאינה קשורה
להעברתו או להחזרתו מבדיקת מומחה.

תעודה זו ניתנה על ידי לשם הגשתה כראיה לבית המשפט, והריני מצהיר בזה כי ידוע לי
היטב שלעניין הוראות החוק הפלילי בדבר עדות שקר בשבועה בבית משפט, דין תעודה זו
כשהיא חתומה על ידי, כדין עדות בשבועה שנתתי בבית המשפט.

תאריך _____ חתימת המוסר _____

אני המקבל קיבלתי את המוצג לרשותי.

תאריך _____ שם _____ חתימה _____

שם פרטי - משפחה של המקבל חתימת המקבל

